

Школска 2023/2024. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

III разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
<p>Пажљиво прочитај следећу реченицу и одговори на питања 1–6.</p> <p>Мој ујак је пронашао управника, мршава строга човјека, записао ме у домске књиге, показао ми мој кревет у пространој спаваоници и гурнуо пода њ дрвени ђачки кофер.</p> <p>Скраћенице: КР – комуникативна реченица; ПР – предикатска реченица.</p>		
1.	Одреди вредности граматичких категорија придева <i>мршав</i> и <i>строг</i> из 1. ПР: а) падеж: _____; б) вид: _____.	
2.	Одреди врсту придева из дате КР: а) <i>домски</i> : _____; б) <i>дрвени</i> : _____.	
3.	Реч <i>њ</i> у датој КР је заменица која у основном облику гласи: _____.	
4.	Заокружи слово испред синтаксичке функције коју има конструкција у <i>домске књиге</i> (из 2. ПР): а) прилошка допуна б) прави објекат в) именски предикатив	
5.	Подвучена заменица у ПР <i>показао ми [је] мој кревет у пространој спаваоници</i> има следећу синтаксичку функцију: _____.	
6.	Заменица <i>ме</i> у реченици значи, заправо, „моје име” („записао је моје име у домске књиге”). Њено значење у реченици резултат је механизма полисемије који се назива _____.	
7.	У следећој реченици подвуци атрибуте: И одјевен је Баја био некако нарочито, слично шумару: <i>дебели капут од сомота и високе чарапе извезене при врху рунолистом.</i>	
8.	Прочитај реченицу и уради задатке 8–10: На моје велико изненађење, Јово Скандал поново спусти очи на споменар и настави да чита, суздржано уздишући. Подвуци глаголску синтагму.	
9.	Препиши фазни глагол: _____.	
10.	Уместо конструкције <i>да чита</i> може се употребити инфинитив <i>читати</i> . Заокружи слово испред тачног одговора: а) инфинитив је правилнији од конструкције <i>да</i> +презент; б) конструкција <i>да</i> +презент је правилнија од инфинитива; в) конструкција <i>да</i> +презент и инфинитив су подједнако правилни.	

Школска 2023/2024. година

Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

III разред

Решења

1. а) акузатив, б) неодређени
2. а) присвојни (посесивни), б) градивни
3. *он*
4. а)
5. неправог/индиректног/даљег објекта / неправи/индиректни/даљи објекат
6. метонимија
7. *дебели, од сомота, високе, извезене при врху рунолистом* (Сваки атрибут мора бити подвучен непрекинутом линијом!)
8. *суздржано уздишући*
9. *настави*
10. в)
11. *полазило се, би се враћало*
12. метафора
13. а)
14. императиву / императив
15. *ћутати – прећутати, играти – надиграти*
16. комбинована творба / комбиновано грађење
17. а)
18. *реченица, предикат*
19. *грожђе*
20. метонимија